

UUTISET

Totta kai taloudellisesta toimeliaisuudesta ja elinkeinojen harjoittamisesta jää myös jälki. **PUHEENJOHTAJA JUHA MARTTILA, MTK**

Ympäristölle haitallisten tukien lista hämmentää

Ministeriöt ovat listanneet kolmen miljardin euron edestä ympäristölle haitallisia tukia. Lista on hämmentävä, sillä ilman kyseisiä tukia maa- ja metsätalouden harjoittaminen sekä liikkuminen ja energian tuotanto muuttuisivat hyvin vaikeiksi.

Ympäristöministeriön esittämän listan mukaan ympäristön kannalta haitalliset tuet liittyvät lähinnä energiantuotantoon, liikenteeseen ja metsä- ja maatalouteen. Näistä liikenteen osuus on suurin, lähes kaksi miljardia euroa.

Ympäristölle haitallisten tukien kartoitus on hallitusohjelmassa. Selvitys on osa laajempaa valmisteluprosessia, jonka valtiovarainministeriö käynnisti yhteistyössä ympäristöministeriön, liikenne- ja viestintäministeriön, maa- ja metsätalousministeriön sekä työ- ja elinkeinoministeriön kanssa.

Ympäristöministeriö julkaisi listan jo torstaina ennen valtiovarainministeriötä.

Liikenteen haitallisista tuista rahallisesti suurin on työmatkakuluvähennys, 630 miljoonaa euroa. Lähes samaa luokkaa on dieselpolttoaineen alhainen verokanta, jolla on kompensoitu harvaan asutun maan pitkistä kuljetuksista aiheutuvaa takamatkaa.

”Kannustimet on muutettava sellaisiksi, että voidaan siirtää

puhtaisiin ratkaisuihin. Osa liikenteen tuista ohjaa liikku- mis- ja asumisvalintojamme au- toriippuvaisempaan suuntaan”, selittää ympäristöministeri **Ville Niinistö**.

Varsin kova haittatuki on kartoituksen mukaan myös työkoneiden käyttämän kevyen polttoöljyn alhainen verokanta. Sen suuruus on 409 miljoonaa euroa. Samaan haittakastiin kuuluvat kilometrikorvaukset ja autoedut, jonka arvioitu suuruus on 300–800 miljoonaa euroa.

Maataloudesta pelkkää haittaa

Ministeriöiden näkövinkkelistä lähes kaikki maatalouden nautti- mat tuet aiheuttavat ympäristö- haittaa. Rahallisesti merkittävin haittatuki on kansallinen tuki, jonka suuruus on 559 miljoonaa euroa. Sitten tulevat luonnon- haittakorvaukset.

Ympäristöministeriön esitte- lemän listan yksiselitteisesti hai- tallisin maataloustuki on maata- louden energiaveron palautus, jonka suuruus on 50 miljoonaa euroa.

KARI SALONEN

Ympäristölle haitallisten tukien listan kärjessä ovat liikenteen, energian ja maatalouden tuet. Ministeriöiden yhteishankkeena syntynyt lista pitää esimerkiksi lähes kaikkia maataloustukia haitallisina.

Ympäristön kannalta lievem- piä haittatukia ovat esimerkiksi maatalouden rakennetuet, jonka suuruus on 96 miljoonaa euroa ja porotalouden edistäminen.

Maatalouden ympäristötuki sentään on vaikutuksiltaan po- sitiivinen myös virkamiesten mielestä. Siitä huolimatta maata- louden haitallisten tukien loppu- summa kohoa yli 1,1 miljardiin euroon.

Turpeen verokanta aiheuttaa haittaa

Metsätalouden tuista ympäris- tölle haitallisia ovat listauksen mukaan metsän uudistamisen, kunnostusojituksen ja ter- veyslannoituksen tuet. Niiden

osalta summat jäävät kuitenkin pieniksi, yhteensä alle 17 mil- joonaan euroon.

Energiatuista haitallisimpia ovat esimerkiksi teollisuuden ja kasvihuoneiden alhainen sähköverokanta. Myös turpeen norma alempi verokanta aihe- uttaa ympäristöhaittaa. Haital- listen energiaturkien suuruus on kaikkineen 727 miljoonaa euroa.

Edellä mainittujen lisäksi ministeriöt listaavat ympäris- tölle haitallisiksi tuiksi yri- tyksen saaman kuljetustuen sekä telakoiden, kauppalausten ja kaivosteollisuuden tukia 133 miljoonan euron edestä.

JARMO PALOKALLIO

Ympäristölle haitallisia tukia

Tuki	Tuen suuruus, miljoonaa euroa
■ Työmatkakuluvähennys	630
■ Maa- ja puutarhatalouden kansallinen tuki	559
■ Dieselpolttoaineen norma alempi vero	505
■ Luonnonhaittakorvaus (Ifa-tuki)	422
■ Työkoineissa käytetyn kevyen polttoaineen norma alempi vero	409
■ Teollisuuden ja kasvihuoneiden alempi sähkövero (II-luokka)	400
■ Kilometrikorvaus (ylikompensoiva osuus)	170
■ Turpeen norma alempi vero	129
■ Energiaintensiivisten yritysten veronpalautus	120
■ Maatalouden rakennetuet (Makeran rahoitus ja korkotuki)	96
■ Tuki kauppa-aluksille	81
■ Maatalouden energiaveron palautus	50
■ Kaivosteollisuuden budjettituki	30
■ Kuljetustuki	5
■ Metsä uudistamisen tuki	3

”Vaihtoehtona maakuoppiin paluu”

”Kaikkien ympäristöminis- teriön haitallisina pitämien tukien poistaminen romuttasi nykyisen hyvinvointiyhteis- kunnan. Sopii kysyä kuinka on- nellisia olisimme maakuoppiin palaamalla”, pohtii MTK:n puheenjohtaja **Juha Marttila**.

Marttilan mukaan tuilla on selvä tarkoitus. Ne mahdollista- vat kotimaisen ruuan tuotannon, pitävät yllä huoltovarmuutta, mahdollistavat tavaroiden kul- jetuksen, energian tuotannon ja pitkäjänteisen metsätalouden harjoittamisen.

”Totta kai taloudellisesta toi- meliaisuudesta ja elinkeinojen harjoittamisesta jää myös jälki. Listaharjoitus näyttää sen vain

yhdestä kapeasta vinkkelistä. Se ei ota huomioon kokonai- suutta, eikä esittele vaihtoeh- toja.”

”Pelkästään tieliikenteeseen puuttuminen ja tavaroiden vienti kaataa nykyisen hyvinvoinnin. Ilman niitä luonnonvaroja ei saada käyttöön. Se taas tietää reipasta askelta taaksepäin.”

”Ympäristöministeriöllä sen sijaan tuntuu olevan resursseja vaikka muille jakaa. Tämä lin- kolamaista ajattelua edustava haitallista ei tuo mitään uutta. Jostain syystä vihreillä on suuri tarve tällaisiin tarkoitushakui- siin vetoihin”, sanoo Marttila.

JARMO PALOKALLIO

PTT:N TALOUSTUTKA

Alkaako Saksan syysvaalien jälkeen tapahtua?

Pankkiunionipäätösten ja Kypros-ratkaisun jälkeen europo- litikassa on ollut suhteellisen hiljaista. Viime vuosien useat tukipaketit ja valtiontalouksien krooninen alijäämäisyys saivat europäättäjät kiinnittämään katseensa veroparatiiseihin. Hyvä niin.

EU:n keskeisten periaatteiden – sisämarkkinoiden vahvis- tamisen sekä työvoiman ja pääoman vapaan liikkuvuuden – arvioitiin yhdenmukaistavan jäsenmaita. Yhteisen rahan käyttöönoton euromaissa ajateltiin tehostavan sisämarkki- noiden toimintaa ja lisäävän ainakin pääoman liikkuvuutta. Pääomien ja tuotannon ohjautuessa keskimääristä alhaisem- man tuottavuuden ja palkkatason maihin, tuottavuus näissä maissa kasvaisi ja palkat nousisivat keskimääristä enemmän. Näin tuottavuus ja palkkaerot euroalueella tasoittuisivat. Pääomavirrat ja tuotannon kasvu vauhdittaisi talouskasvua näissä maissa.

Yhteisen valuutan aikana 2002–2012 Espanja, Italia, Kreikka ja Portugal eiivät ole onnistuneet kasvattamaan elintasoansa saksalaisiin verrattuna, kun elintason mittarina käytetään ostovoimakorjattua henkeä kohden laskettua bruttokansan- tuotetta. Ennen finanssikriisiä näiden maiden elintasoero Saksaan supistui. Valitettavasti elintasoeron supistuminen tapahtui maiden nopean velkaantumisen ansiosta. Finanssi- kriisin jälkeen elintasoerot ovat nopeasti kasvanet.

Varsin huolestuttavaa on EU:n voimakasikon Ranskan ja Saksan elintasoeron kasvu finanssikriisin jälkeen. Ranska painii kasvavan työttömyyden sekä vaihtotaseen ja julkisen talouden alijäämän kanssa. Saksalaisten yritysten kilpailukyky on hyvä ja Saksan talous on pysynyt vahvana. Euron arvo on ranskalaisesta näkökulmasta liian vahva ja saksan kannalta liian heikko.

Euroalueen taantuman pitkittyminen ja Ranskan heikko taloustilanne kasvattavat paineita euroalueen liittoval- tiokehitykseen. Europäättäjien keskuudessa jatkunee keskustelu eurobondeista tai niiden sovellutuksista, kuten velanpurkurahastosta. Kriisimaa voisi siirtää yli 60 prosenttia bkstä olevan velan määrän velanpurkurahastoon ja maksaa siitä yhteisesti päätettyä hallinnollista korkoa. Tavalla tai toisella Ranska pyrkii kasvattamaan euroalueen yhteisvastuuta. Toivottavasti Saksa pystyy haraamaan vastaan.

PASI HOLM
on PT:n toimitus- johtaja.

pasi.holm@ptt.fi

Ruuantuotanto voi työllistää, jos perheviljelmille annetaan mahdollisuus

AgriCord yhdistää kehittyneet ja kehitysmaat

Maaseudun haasteet ovat yh- teneväiset niin teollistuneissa, nopeasti kehittyvissä kuin köyhemmissä maissa. Perhevil- jelmien varassa on paitsi ruu- antuotanto myös työpaikkojen luominen, sillä ruokaa tarvitaan tulevina vuosina maailmassa enemmän. Harva toimiala pys- tyy tarjoamaan samalla tavoin työtä.

Tämä kävi selväksi maaseu- dun kehitysjärjestöjen verkos- ton AgriCordin kokouksessa perjantaina.

Aasian maiden kehitysjärjes- tön AsiaDHRR:n ja kotimaan- sa Kambodžan tuottajien pu- heenjohtaja **Uon Sophal** kertoo, että isoimmat haasteet koskevat ruuantuotannon tehokkuuden parantamista ja maankäyttöoi- keuksia.

”Jos meillä ei ole maata, em- me voi tuottaa ruokaa. Nuoret lähtevät koulun jälkeen maaseu- dulta, koska he eivät saa maata, jota viljellä.”

Ei almuja vaan tietotaitoa

Uon painotti, että aasialaiset perheviljelijät eivät halua län- simaisilta tuottajilta avustuksia vaan ennen kaikkea tietotaidon jakamista. Kansainvälisiltä ke- hitysrahastoilta taas kaivataan lainajärjestelmiä, josta saatu rahoitus voidaan maksaa takai- sin, kun omat ruokamarkkinat saadaan toimimaan.

”Viljelijät joutuvat kilpaile- maan sekä markkinoillepääsy- stä että investoinneista isojen monikansallisten toimijoiden kanssa. Varsinkin jatkojalostuk- seen tarvittaisiin investointeja, jotta kuluttajille voitaisiin myy- dä, ei vain raaka-aineita, vaan arvokkaampia tuotteita.”

Senegalin maaseutualojen yhti- seisjärjestön CNSR:n puheen- johtaja **Samba Gueye** toi Uonin tavoin esiin suurtuotannon ja perheviljelmien ristiriidat. Maa- tilojen lisäksi järjestöön kuuluu runsaasti kalastajia.

”Haluamme pienviljelijöiden ihmisarvon takaisin”, hän vaati.

”Tehotuotanto on kannatta- vaa, mutta se tuhoaa ympäristön eikä tarjoa töitä kaikille.”

Gueye harmitteli, että Länsi- Afrikassa näkyvät monet länsi- maisen tehotuotannon huonot hedelmät: metsien hakkuu ja monokulttuuri ovat kiihdyttä- neet eroosiota ja luonnon lajistoa vähenee.

Nuoret pakenevat maalta, kun maatalous on vanhanai-

MARKKU VUORIKARI

Viljelijäjärjestöjen yhteistapaamiseen osallistuivat edestä Marcos Rochinski Brasiliasta, Daniel Coulonval Belgiasta, Samba Gueye Senegalista, Sophal Uon Kambodzasta sekä AgriCordin puheenjohtaja Piet Vanthemsche. Takana isäntien edustajana MTK:n Juha Marttila.

YHTEENLIITTYMÄ

FFD AgriCordin uusin jäsen

AgriCordin kuuluu kymmenen viljelijäjärjestöjen perustamaa kehitysohjelma- toimijaa, joista seitsemän eurooppalaista, yksi kanadalainen, yksi aasialainen ja yksi afrikkalainen.

Tuorein jäsenistä on Suomen ruoka- ja metsäalan kehitys- toimisto FFD (Finnish Agri- agency for Food and Forest), jonka MTK, Pellervo-Seura, SLC

ja Pro Agria perustivat viime syksynä.

Lisäksi AgriCordilla on kolme ehdokasjärjestöä.

Verkoston toimisto on Leuvenissä Belgiassa.

FFD:n ainoa päätoiminen työntekijä, koordinaattori Tiina Huvio, työskentelee Helsingissä Pellervon tiloissa.

FFD:llä on 1,4 kummihaanketta kehityksimaissa.

kaista mutta he eivät löydä töitä slummeistakaan. Diabetes ja muut aiemmin tuntemattomat elintasosairaudet löytyvät nyt aliravitsemuksen ohella monista Afrikan maista, hän jatkoi.

”Haluamme keinoja, joilla perheviljelijät voivat nykyai- kaista tuotantoon. Ei pienillä lohkoilla savimailla voi käyttää suuria nelivetotratkoreita. Työ-

» Viljelijät joutuvat kilpailemaan sekä markkinoille pääsystä että investoinneista isojen moni- kansallisten toimijoiden kanssa.«

UON SOPHAL

pääsihteeri **Marcos Rochinski** näkee hyvänä sen, että kuluttajat ovat entistä kiinnostuneempia ruuan tuotantotavoista, varsinkin ympäristövaikutuksista.

Se antaa mahdollisuuksia perheviljelmille samoin kuin kansallinen kouluruokailuhan- ke, jossa paikallisesti tuotettua ruokaa hankitaan kouluille. Hallituksen köyhyhyden poisto-

ohjelma on myös tarjonnut markkinoita kotimaisille elin- tarvikkeille samalla, kun köy- himmän väestöosanan aliravitse- mus on vähentynyt.

Rochinski puhui tunteikkaas- ti myös siitä, että Brasilian viime vuosien kauppa- ja elinkeino- politiikka ei suinkaan hyödytä kookkaan maan kaikkia alueita ja kaikkia viljelijöitä.

”Me haluamme tuottaa ruo- kaa kestävästi ja oikeudenmu- kaisesti. Silti hallitus puhuu laajamittaisen vientituotannon puolesta.”

FETRAF:issa katsotaan, että tämä palvelee ennen kaikkea monikansallisten yhtiöiden etuja. Kaiken huippu on Rochin- skin mielestä, että brasilialaista suurtuotannon mallia viedään nyt Afrikkaan.

Helsingin Hanasaareen oli kokoontunut parikymmentä luottamushenkilöä ja asiantun- tija eri puolilta maailmaa.